

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ
วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ครั้งที่ ๑
“การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม“
The 1st National Conference on Research for Development,
Dissemination and Modern Technology Relaying to Society
Phanomwan College of Technology

16-17 กรกฎาคม 2559
ณ โรงแรมสีมาธานี นครราชสีมา

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
กระทรวงอุตสาหกรรม
หอการค้าจังหวัดนครราชสีมา
สมาคมนักวิจัย

กลุ่มวิชาที่นำเสนอผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์

- กลุ่มสาขาวิชามนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ และ เศรษฐศาสตร์
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

เรื่อง ผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านบทความ

ระดับชาติ ครั้งที่ 1

“การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม”

ณ โรงแรมสีมาธานี จ.นครราชสีมา

Phanomwan College of Technology

The 1st National Conference on Research for Development,

Dissemination and Modern Technology Relay to Society

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์กำหนดให้มีการจัดการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ “การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม” ประกอบด้วย

3. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ (Humanities, Social Sciences and Economics)

4. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology)

ซึ่งกำหนดจัดขึ้น ในวันที่ 16-17 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 08.00 – 18.00 น. ณ โรงแรมสีมาธานี เพื่อให้การจัดการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติดังกล่าว ผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านบทความ ดังต่อไปนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านบทความ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ศาสตราจารย์.ดร.นพ.ธัมมทิวัดต์ นรรัตน์วันชัย	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
2. รองศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์ อมตฉายา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ชันติโกมล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี รอดจากภัย	มหาวิทยาลัยบูรพา
5. ดร.ภก.กานต์ วงศ์สุภสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
6. ดร.ยงยุทธ สงวนชม	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

กลุ่มมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์

1. ศาสตราจารย์.สุมาลี สังข์ศรี	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
3. รองศาสตราจารย์ ดร.กฤตกรณ์ ประทุมวงษ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
4. รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพชัย พสุนนท์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
6. รองศาสตราจารย์ ดร. ธัญปวีณ์ รัตน์พงศ์พร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
7. รองศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ วิไลนุช	มหาวิทยาลัยหอการค้า

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

8. รองศาสตราจารย์ ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล
 9. รองศาสตราจารย์ บุศย์ วิสุทธิ
 10. รองศาสตราจารย์นิยดา สวัสดิพงษ์
 - 11.รองศาสตราจารย์ วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน
 12. รองศาสตราจารย์ ดิเรก ทองอร่าม
 13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร
 14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระ กุลสวัสดิ์
 15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ จันทร์ทีก
 16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพิศารีย์ ธนารักษ์
 17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภากร ภิญโญฉัตรจินดา
 18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดิตมา พลับปลิง
 19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยพงศ์ พลับปลิง
 20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จันทร์ดี
 21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิณี บุญมีศรีสง่า
 22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพร หาญสันติ
 23. อาจารย์ ดร.วรรษพร อารยะพันธ์
 24. อาจารย์ ดร.ประไพพิมพ์ สุธีวสินนนท์
 25. อาจารย์ ดร.ปิยพล ไพโรจิตร
 26. อาจารย์ ดร.จิตพนธ์ ชุมเกต
 27. อาจารย์ ดร.สิริชัย ดีเลิศ
 28. อาจารย์ ดร.เป็วิน นราเมธกุล
 29. อาจารย์ ร้อยตรี ดร.บุญช่วย แจ่มเวชฉาย
 30. อาจารย์ ดร. กานต์ ศรีวิภาสถิต
 31. อาจารย์ ดร.ปิยะ นาควัชระ
 32. อาจารย์ ดร.ยุทธภูมิ มีประดิษฐ์
 33. อาจารย์ ดร.วิทยา ศิริพันธ์วัฒนา
 34. อาจารย์ ดร. เพชรรัตน์ เจริมรอด
 35. อาจารย์ ดร.พิสิษฐ์ มณีโชติ
 36. อาจารย์ ดร. จุไรรัตน์ ดวงจันทร์
 37. อาจารย์ ดร.สมปอง รักษาธรรม
 38. อาจารย์ ดร.ปิยวรรณ สิริประเสริฐศิลป์
 39. ดร.ณรงค์ ศรีเกรียงทอง
 40. ดร.ธงชัย ทองมา
 41. ดร.บูรณิน รัตนสมบัติ
 42. ดร.กฤษฎา โสภา
 43. ดร.ภาณุพันธ์ โอฬารกิจไพบูลย์
- ข้าราชการบำนาญ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยเกษตร
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
มหาวิทยาลัยนเรศวร
วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
บริษัท โมเดิร์นคาสอินเตอร์เนชั่นแนลคอสเมติกส์ จำกัด
กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
บริษัท อำพลฟูดส์ โพรเซสซิ่ง จำกัด
บริษัท เอชจีเอสที ประเทศไทย จำกัด

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

กลุ่มมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อุ่นเรือน	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิบูลย์ ลีอมงคล	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
3. ดร.พิชัย สารภักดิ์	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
4. ดร.พีรพงษ์ ตั้งก้องเกียรติ	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. พิจารณาผลงานจากผู้นำเสนอบทความเพื่อนำเสนอแบบบรรยาย หรือ โปสเตอร์
2. ทำรายงานสรุปผลเสนอต่อที่ประชุมกองบรรณาธิการและคณะกรรมการจัดประชุม

สั่ง ณ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.2559

(ดร.พิสิษฐ์ ศิริรักษ์)

อธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม
 The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

**แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 ของธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมหวน จังหวัดสมุทรสงคราม**

The product development and local knowledge reservation of the coconut-palm
 sugar, Baan Lomtuan community, Samut Songkhram province

กันยารัตน์ ปันศิริ* ธนพัฒน์ อินทวิ**

Kanyarat Pansiri* Tanapat Intawe**

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์รูปแบบการอนุรักษ์ภูมิปัญญา ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมหวน จังหวัดสมุทรสงครามเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยอาศัยวิธีปรากฏการณ์วิทยาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้นำชุมชน และกลุ่มสมาชิกธุรกิจน้ำตาลมะพร้าวชุมชนบ้านลมหวน จังหวัดสมุทรสงคราม

ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นการพัฒนาธุรกิจแบบสมัยใหม่โดยศึกษาพฤติกรรมของลูกค้า แบ่งกลุ่มลูกค้าตามความต้องการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายจากการทำวิจัยคิดค้นนวัตกรรมต้นแบบ นอกจากนี้ยังเปิดโรงเรียนสอนทำน้ำตาลมะพร้าวให้กับชุมชนอื่นที่มีความสนใจเข้ามาศึกษาและเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตนที่อาจถูกละเลยมาต่อยอดธุรกิจ สร้างรายได้ให้กับชุมชน และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ คือธุรกิจมีขนาดเล็ก ทำให้ไม่สามารถขยายตลาดออกไปให้กว้างได้ เพราะมีกำลังในการผลิตที่จำกัด และการรวมกลุ่มภายในชุมชนเกิดความขัดแย้ง ดังนั้นจึงมีการแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยการสร้างกลุ่มธุรกิจใหม่ให้เหมือนธุรกิจต้นแบบ เพื่อสามารถกระจายสินค้าได้ทั่วถึงมากขึ้น และมีการพูดคุย ทำความเข้าใจระหว่างคนในชุมชน เพื่อจะได้ทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

คำสำคัญ : พัฒนาผลิตภัณฑ์ / อนุรักษ์ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น / น้ำตาลมะพร้าว

¹สาขาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²อาจารย์สาขาวิชาธุรกิจและภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม
The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

Abstract

The purposes of this research are to study about the product development and local knowledge reservation of the coconut-palm sugar, Baan Lomtuan community, Samut Songkhram province. This is a qualitative research using Phenomenology Theory. Data was collected through in-dept interviews and non-observing participants. The key informants were leaders and members of the coconut-palm sugar business community, Baan Lomtuan community, Samut Songkhram province.

The results showed that the business development did by studying on customers' behavior, segmentation, diversity, and new innovation. In addition, there is a school to teach people in another area who are interested to study and learn for developing their community and their ignored local knowledge to make income. The problem happened from doing business is it cannot expand the market as it was a small business and there are some conflicts among the people in the community. So creating a new group of business to distribute products equally and hold a meeting to find the best agreement among the people is the way to solve problem.

KEYWORDS : product development, conservation, local knowledge, coconut-palm sugar

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์ทางการตลาดทั่วโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การแข่งขันทางการตลาดมีมากขึ้น (ยูวดี ภู่อาลี, 2547) ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างมากต่อสังคมในยุคปัจจุบัน การตลาดจึงจำเป็นต้องมีความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสินค้าและบริการเข้ามาเกี่ยวข้องและมีการพัฒนาสินค้าใหม่ๆ ออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมากยิ่งขึ้น (Kotler, 2001)

การพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ถูกนำมาผสมผสานร่วมกันกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาตลาดตลอดจนการบริหารประเทศ ส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมีความก้าวหน้า ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเกิดจากการส่งเสริมการผลิต การบริการและการท่องเที่ยว โดยหน่วยงานส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวได้นำมิติวัฒนธรรมมาเป็นจุดขาย และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเป็นหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมธุรกิจชุมชน (ดิเรก, 2549)

ภูมิปัญญาเป็นพื้นฐานความรู้ของประชาชนในสังคมที่รับรู้และเข้าใจร่วมกันได้ว่าภูมิปัญญานั้นสามารถเรียกได้แตกต่างกัน เช่น ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น ภูมิปัญญาจัดเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญยิ่งของมนุษย์ สิ่ง

สมขึ้นมาจากความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญและความหยั่งรู้ เพื่อการปรับเปลี่ยนสภาพทรัพยากรและองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมให้มีคุณค่ามากขึ้น โดยมีความสอดคล้องและความเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ของชุมชน ท้องถิ่น และสังคมของตน การถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาจใช้วิธีการกล่อมเกลாத่างสังคมแบบค่อยเป็นค่อยไป ผู้รับการถ่ายทอดจะเกิดการเรียนรู้ตามวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นนั้น (Brundage and Mackeracher, 1980)

ชุมชนบ้านลมหวนจังหวัดสมุทรสงครามเป็นชุมชนหนึ่งที่นำแนวคิดในการทำธุรกิจเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนและรักษาของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการประกอบธุรกิจผลิตน้ำตาลมะพร้าว เนื่องจากจังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การปลูกมะพร้าวทำให้คนในท้องถิ่นนิยมปลูกต้นมะพร้าวเป็นจำนวนมาก ผลผลิตที่ได้จากมะพร้าวถูกนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ นอกเหนือจากการผลิตน้ำตาลมะพร้าว ได้แก่น้ำมะพร้าวสามารถนำมาทำเป็นน้ำกะทิในการปรุงอาหาร น้ำมะพร้าวเป็นเครื่องดื่ม ให้ความสดชื่น รวมไปถึงน้ำหวานจากดอกมะพร้าวสามารถเป็นผลิตภัณฑ์น้ำตาลมะพร้าว เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาหลายร้อยปี ชุมชนบ้านลมหวนมีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจ

สอดคล้องกับแนวคิดของเสรี ฟงศ์พิศ (2547) ที่ได้กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์หลักของการรวมกลุ่มกันของคนในชุมชน คือการช่วยเหลือสมาชิกในชุมชน และส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ อีกทั้งชุมชนบ้านลมทวนยังมีความตั้งใจที่จะอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาของธุรกิจน้ำตาลมะพร้าวชุมชนบ้านลมทวน จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น และสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอดให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อภูมิปัญญาของท้องถิ่นนี้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ของธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมทวน จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษารูปแบบการอนุรักษ์ภูมิปัญญาของธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมทวน จังหวัดสมุทรสงคราม
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมทวน จังหวัดสมุทรสงคราม

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยในอดีตหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

กระบวนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของ Pahl และ Beitz นั้นเป็นกระบวนการพื้นฐานที่มีลำดับขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายการตลาด ฝ่ายออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ฝ่ายการผลิต เป็นต้น เพื่อที่จะส่งข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป มีการนำแนวคิดของกระบวนการแก้ปัญหาประยุกต์ใช้ร่วมกับกระบวนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

แนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นสิ่งที่ยังคงกระหนุงหน่วยงานในภาคธุรกิจหรือชุมชนต่าง ๆ ตระหนักถึงการได้มาซึ่งการยึดครองส่วนแบ่งทางการตลาด โดยมีผู้ให้คำจำกัดความของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไว้หลายประการ

Vongthong Kienvong (2014) ได้กล่าวว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Development) เป็นการพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค โดยรูปแบบในการพัฒนาอาจเป็นด้านบรรจุภัณฑ์ หรือตัวผลิตภัณฑ์อาหาร งานพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นเครื่องมือที่มีความจำเป็นอาศัยทั้งระบบและกลยุทธ์ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ในเชิงพาณิชย์

แนวคิดในการอนุรักษ์

ชูลกิปลี ยาบี่ (2555 : 20) กล่าวว่า การอนุรักษ์ หมายถึง กระบวนการที่จะนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดใช้อย่างเหมาะสมตามความจำเป็น ในขณะเดียวกัน ก็ต้องช่วยกันปกป้อง หวงแหนและเรียนรู้ที่จะหาวิธีเพื่อเก็บรักษาและปล่อยให้ธรรมชาติมีเวลาในการฟื้นตัว โดยในแง่ของการอนุรักษ์ภูมิปัญญาต่าง ๆ นั้น เป็นการเรียนรู้ถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง และเป็นการปรับใช้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ภูมิปัญญาต่าง ๆ นั้นสามารถดำรงอยู่ได้ยาวนานที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จินตนา จันเรือน, ปณตนนท์ เกียรติประภากร และยุทธนา เกียรติประภากร (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มเครื่องปั้นดินเผา บ้านม่อนเขาแก้ว ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และแนวทางการอนุรักษ์และถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเขาแก้ว ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จ.ลำปาง ให้คงอยู่สืบไป จากผลการศึกษาพบว่า ทิศทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเขาแก้วมีแนวทางสำคัญ ดังนี้ แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสมาชิกเครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเขาแก้ว ประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การพัฒนาส่งเสริมอาชีพการปั้นเครื่องปั้นดินเผาให้แก่สมาชิกกลุ่ม โดยผู้พัฒนาจำเป็นต้องคำนึงถึง

ปัจจัยพื้นฐานของกลุ่ม ศึกษาบริบทของกลุ่มให้ชัดเจน เพื่อเข้าใจปัญหาและความต้องการของกลุ่มอย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการในปัจจุบันของกลุ่มมากที่สุด 2) การพัฒนาการตลาด ซึ่งต้องมีการศึกษากระบวนการจัดการด้านการตลาดอย่างถ่องแท้ก่อนนำไปวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งด้านการทางการตลาดมากยิ่งขึ้น และ 3) การพัฒนากระบวนการผลิตให้ได้ตามมาตรฐานของกระทรวงอุตสาหกรรม และแนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อน เขาแก้ว ประกอบด้วย 2 แนวทาง ได้แก่ 1) การพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยการนำวิถีชีวิตชุมชน อาชีพของชุมชน มาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสืบสานวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 2) การถ่ายทอดความรู้แก่เยาวชน เน้นการพัฒนาจิตอาสา นึกเยาวชนให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาธุรกิจชุมชน นำไปสู่การส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาคือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมทวน จังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วยผู้นำชุมชน และกลุ่มสมาชิกธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมทวน จังหวัดสมุทรสงคราม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ สมุดจดบันทึก ปากกา เครื่องบันทึกเสียง และกล้องถ่ายภาพ เมื่อได้ข้อมูลมาครบถ้วนจะเรียบเรียงข้อมูลจากสมุดบันทึกเครื่องบันทึกเสียง และภาพถ่ายเพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ได้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น การศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ บทความ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกตลักษณะที่ไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) โดยไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมทวน จังหวัดสมุทรสงคราม แต่คอยเฝ้าดูอยู่ห่าง ๆ สามารถที่จะจดบันทึกรายละเอียดของสิ่งที่ต้องการสังเกตได้

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้คำถามกึ่งโครงสร้าง ในลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ มีการกำหนดคำถามออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย ทำให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถเข้าใจ และแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์อย่างลึกซึ้ง ในการสัมภาษณ์แต่ละราย จะสัมภาษณ์

จนพบข้อสงสัยหรือไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้นที่เรียกว่าข้อมูลอิ่มตัวจึงหยุดการสัมภาษณ์

โครงสร้างคำถามในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แนวคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย อายุ และหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 เป็นแนวคำถามเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมทวน จังหวัดสมุทรสงคราม อย่างสร้างสรรค์

ส่วนที่ 3 เป็นแนวคำถามเกี่ยวกับแนวทางอนุรักษ์ภูมิปัญญาของธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมทวน จังหวัดสมุทรสงคราม ให้อยู่คู่กับชุมชนมาจนถึงปัจจุบัน

ส่วนที่ 4 เป็นแนวคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมทวน จังหวัดสมุทรสงคราม

3. ในขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้การจดบันทึกสั้น ๆ ในประเด็นที่สำคัญ และบันทึกเสียงเมื่อจบการสัมภาษณ์ โดยบันทึกเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกหรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับวิจัยขณะที่รวบรวมข้อมูล ซึ่งการเขียนบันทึกสรุปสั้น ๆ ดังกล่าวมีประโยชน์สำหรับผู้วิจัยในการมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มหัวข้อสรุป

2.4 ข้อมูลจะถูกนำมาบันทึกและถอดความ เพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

การวิเคราะห์ผล

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ มาศึกษาอย่างละเอียด พร้อมจัดระบบหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ ซึ่งได้จัดบันทึกไว้และบันทึกเสียง มาถอดความ จัดหมวดหมู่ และสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ศึกษาวิจัย

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากเอกสาร และข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ มาตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งเป็นการแสดงหาความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกัน (สุภางศ์ จันทวานิช, 2545) ได้ดังนี้

1. ด้านข้อมูล คือ การตรวจสอบว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษามานั้นถูกต้องหรือไม่ แหล่งที่มาที่จะพิจารณาในการตรวจสอบ ได้แก่ แหล่งเวลา หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างเวลากัน จะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งสถานที่ หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ และแหล่งบุคคล หมายถึง ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

2. ด้านทฤษฎี คือ การตรวจสอบว่า ผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลต่างกันอย่างไร

3. ด้านผู้วิจัย คือ การตรวจสอบว่าถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิม จะให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

4. ด้านวิธีรวบรวมข้อมูล คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน

ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสรรค์สร้างและการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมทวน จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และการสังเกต สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นายปรีชา เจียบหยู อายุ 65 ปี ทำหน้าที่เป็นประธานโครงการฟื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิม และกลุ่มสมาชิกธุรกิจน้ำตาลมะพร้าวชุมชนบ้านลมทวนจำนวน 5 คน

ประวัติความเป็นมาของธุรกิจน้ำตาลมะพร้าวชุมชนบ้านลมทวน

อาชีพทำน้ำตาลมะพร้าวเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนจังหวัดสมุทรสงคราม แต่ในปัจจุบันบ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งคนในจังหวัดสมุทรสงครามลืมรากเหง้าของตนเอง ไม่สนใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นหันไปประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างตามโรงงาน และเนื่องด้วยมะพร้าวในปัจจุบันเป็นมะพร้าวพันธุ์ต้นสูงทั้งหมด เพราะฉะนั้นเวลาจะขึ้นไปเก็บน้ำตาลในแต่ละครั้งมีอัตราความเสี่ยงในการเกิดอันตรายสูง ทำให้คนไม่สนใจ จึงแก้ปัญหาด้วยการปลูกมะพร้าวพันธุ์ต้นเตี้ย เมื่อคนเห็นมะพร้าวต้นเตี้ยก็สนใจและหันกลับมาประกอบอาชีพน้ำตาลมะพร้าว แต่จุดนี้เป็นเพียงแค่จุดเริ่มต้นที่โครงการนี้จะเป็โครงการนำร่องเพื่อจะให้ชุมชนอื่นและพื้นที่อื่นนำไปฟื้นฟูท้องถิ่นของตนเอง

**แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์
ของธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลม
ทวน**

มีการพัฒนาธุรกิจแบบสมัยใหม่ หรือเรียกว่า ต่อยอดธุรกิจ ผู้นำชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยศึกษาจากพฤติกรรมของลูกค้า มีการแบ่งกลุ่มลูกค้าออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มแม่บ้าน จะเน้นผลิตภัณฑ์ที่นำไปประกอบอาหารโดยเฉพาะ กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้รักสุขภาพ เป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง จะเลือกผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำไปปรับปรุทานได้ทันที เช่น น้ำตาลผง เน็กตร้า และกลุ่มที่ 3 กลุ่มลูกค้าทั่วไป คือกลุ่มที่สามารถซื้อสินค้าได้ทุกประเภทตามความสะดวก นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เช่น จากน้ำตาลมะพร้าวก้อนหรือปึก มาพัฒนาเป็นน้ำตาลมะพร้าวแบบน้ำหวานหรือแบบเหลว และการพัฒนาน้ำตาลผงหรือน้ำตาลทราย ซึ่งไม่เคยทราบเลยว่าน้ำตาลมะพร้าวสามารถนำมาทำเป็นน้ำตาลทรายได้ เป็นนวัตกรรมที่ดี แต่มันมีกระบวนการที่ซับซ้อนมาก ใช้เวลาวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นเวลานานกว่าจะประสบความสำเร็จ หาต้นแบบที่ได้เวลาที่เหมาะสม ได้ผลิตภัณฑ์ที่คุ้มค่า

**รูปแบบการอนุรักษ์ภูมิปัญญาของธุรกิจ
น้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมทวน**

การอนุรักษ์ถือเป็นหัวใจสำคัญในการก่อตั้งโครงการนี้ ได้เปิดเป็นโรงเรียนสอนทำน้ำตาลมะพร้าวให้กับชุมชนอื่นที่มีความสนใจก็เข้ามาศึกษาและเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของ

ตน ที่อาจถูกละเลยมาต่อยอดธุรกิจ สร้างรายได้ให้กับชุมชน ยกตัวอย่างเช่น เศษทางมะพร้าว เศษพื้นที่ทิ้งตามสวน มองดูไม่มีค่า แต่เมื่อผู้นำชุมชนทำโครงการนี้ขึ้นมา แผนเก็บพื้นที่ไปตามเก็บเอามาขายให้ผู้นำชุมชน และได้ทำงานอยู่กับชุมชน อยู่กับครอบครัว ถือเป็นปลูกฝังให้เด็กรุ่นใหม่หันมาอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนของตนกันมากขึ้น

**ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไข
ปัญหาของธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้าน
ลมทวน**

ปัญหาด้านการตลาดเนื่องจากธุรกิจน้ำตาลมะพร้าวเป็นธุรกิจขนาดเล็ก ทำให้การบริหารจัดการในเรื่องของการตลาดนั้นเป็นเรื่องที่ยาก ธุรกิจเราไม่สามารถขยายตลาดออกไปให้กว้างได้ เพราะมีกำลังในการผลิตที่จำกัด ที่ผลิตได้เพียงแค่ 100 กิโลกรัมต่อวัน จึงมีแค่กลุ่มลูกค้าที่สามารถเข้าถึงตัวผลิตภัณฑ์โดยตรง คือ กลุ่มคนที่เข้ามาซื้อผลิตภัณฑ์ที่เตาตาลแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ การสร้างกลุ่มธุรกิจใหม่ให้เหมือนธุรกิจต้นแบบ จะมีการศึกษาดูงานก่อนเพื่อควบคุมคุณภาพ และส่งผ่านไปยังสถาบันวิจัยตรวจสอบโดยมีคุณภาพของธุรกิจต้นแบบเป็นเกณฑ์

ปัญหาด้านบุคลากรการที่มีรวมกลุ่มกันภายในชุมชน ต่างคนต่างครอบครัวทำให้เกิดความขัดแย้ง มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ผู้นำชุมชนพยายามสร้างกลุ่มให้มีความมั่นคงและแข็งแรง เพราะถ้าคนในกลุ่มมีความคิดเดียวกัน มีความรู้สึกทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเหมือนกัน รู้จักการยอมรับซึ่งกันและกัน ธุรกิจถึงจะประสบ

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

ให้ได้ทำงานอยู่กับชุมชนและสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการอนุรักษ์ของชัชพล ทรงสนุทรวงศ์ (2546 : 258) ได้กล่าวว่าการอนุรักษ์ หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดให้เป็นประโยชน์ต่อคนทั้งหลายมากที่สุดและใช้ได้นานที่สุด ทั้งนี้ต้องให้สูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์น้อยที่สุด และจะต้องกระจายการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้ทั่วถึงกัน

นอกจากนี้พบว่าผู้นำชุมชนบ้านลมทวนเปิดเป็นโรงเรียนสอนทำน้ำตาลมะพร้าวให้กับชุมชนอื่นที่มีความสนใจก็เข้ามาศึกษาและเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนางสาวจินตนา จันเรื่อน นางปณตนนท์ เกียรติประภากุล นายยุทธนา เกียรติประภากุล (2556) ที่ศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มเครื่องปั้นดินเผา บ้านม่อนเขาแก้ว ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่าการถ่ายทอดความรู้แก่เยาวชน เน้นการพัฒนาจิตอาสา นึกเยาวชนให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาธุรกิจชุมชน นำไปสู่การส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยพบว่าธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนบ้านลมทวน เป็นธุรกิจขนาดเล็กธุรกิจไม่สามารถขยายตลาดออกไปให้กว้างได้เพราะมีกำลังในการผลิตที่จำกัด ดังนั้นผู้นำชุมชนควรจะขยายกลุ่มธุรกิจใหม่เพื่อให้มีกำลัง

ในการผลิตที่มากขึ้น และสามารถกระจายสินค้าได้ทั่วถึง

2. การรวมกลุ่มของธุรกิจน้ำตาลมะพร้าวเกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างคนในชุมชน จึงควรให้คนในชุมชนมาปรับความเข้าใจซึ่งกันและกันเพื่อให้ทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติม แบบเจาะลึก ในด้านการผลิต และด้านการตลาด
2. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในธุรกิจอื่น หรือชุมชนอื่น ว่ามีรูปแบบที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

จินตนา จันเรื่อน, ปณตนนท์ เกียรติประภากุล และยุทธนา เกียรติประภากุล. (2556). "แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มเครื่องปั้นดินเผา บ้านม่อนเขาแก้ว ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง.

ชนิดา บุญชุ่ม และดาริน กิ่งสวัสดิ์. (2556). "ธุรกิจน้ำตาลมะพร้าว กรณีศึกษาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านริมคลองไฮมส เตย์ ตำบลบ้านปรก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

ชวลิตปรีชา ยานี. (2555). "ภูมิปัญญาการทำและการอนุรักษ์น้ำบาดาลของกลุ่มชาวบ้านหมู่ 1 ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี." ปริญาฎาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขา ศิลปศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ดิเรก ปัทมศิริวัฒน์. (2549). "การสำรวจสถานะองค์ความรู้และแนวทางพัฒนาทรัพยากรมนุษย์." รายงานการวิจัย. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กรุงเทพฯ.

ยุวดี ภู่อาลี. (2547). วิวัฒนาการและแนวโน้มของศาสตร์การตลาดและการประยุกต์ใช้ศาสตร์การตลาดของธุรกิจในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

วิชัย หฤทัยธนาสันดี. (2550). การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้โดนใจผู้บริโภค. การค้นหาแบบอิสระ ภาควิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุภางค์ จันทวานิช. (2545). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสรี พงศ์พิศ, วิชิต นันทสุวรรณ และจำนง แรกพินิจ. (2544). วิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

Brundage, D. H. , and Mackeracher, D. (1980). Adult learning principles

and their application to program planning. Toronto: Ministry of Education, Ontario.

Kotler Philip. (2001). Principles of Marketing. 9th ed. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.

Pahl, G., Beitz, W., Feldhusen, J. and Grote, K.H. (2007). Engineering Design: A Systematic Approach. 3 ed: Springer-Verlag London.

Vongthong Kienvong. (2014). "การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้โดนใจผู้บริโภค." [Online]. Available http://vongthong.blogspot.com/2014/08/blog-post_18.html (20 April 2016).